

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3213/2018
27.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Остојин, адвокат из ..., против туженог ДОО "ББ" ..., чији је пуномоћник Живкица Милићев, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1804/18 од 28.08.2018. године, на седници одржаној 27.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1804/18 од 28.08.2018. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Зрењанину П1 643/17 од 09.05.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 643/17 од 09.05.2018. године, делимично је усвојен тужбени захтев па је поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ... без датума. Обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и у радни однос, као и да му накнади трошкове поступка у износу од 226.500,00 динара. Одбијен је као неоснован део тужбеног захтева којим је тражено да суд обавезе туженог да тужиоца распореди на послове радног места које је обављао пре незаконитог престанка радног односа или пак на послове који одговарају његовој стручној спреми са којима је засновао радни однос код туженог.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1804/18 од 28.08.2018. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог и преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу, тако што је тужбени захтев одбијен као неоснован. Обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног и жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог био запослен од 21.04.2008. до 11.06.2015. године на неодређено време, а према последњем распореду обављао је послове хигијеничар у логистици. Тужилац је са туженим закључио више уговора о раду са припадајућим анексима. Последњи уговор тужилац је закључио 15.09.2014. године којим је распоређен на послове хигијеничар у логистици. Решењем без датума тужиоцу је отказан уговор о раду од 15.09.2014. године и радни однос му је престао са даном 11.06.2015. године, као вишку запослених због престанка потребе за његовим радом јер је код послодавца дошло до организационих примена које се огледају у доношењу Правилника о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова од 24.04.2015. године којим су укинута послови које је тужилац обављао, односно на које је распоређен. Послодавац није био у обавези да доноси програм решавања вишка запослених. Поред тужиоца, тужени је из истог разлога за још 18 запослених, који су обављали послове хигијеничара у логистици и хигијеничар у производњи, отказао уговор о раду. Тужени је 15.06.2015. године са два лица закључио уговоре о раду на одређено време за обављање послова радник у производњи ... и ..., за које радно место се захтева I степен стручне спреме, а затим 20.07.2015. године са трећим лицем закључио уговор о раду на одређено време за обављање послова радник у производњи за које радно место се захтева I степен стручне спреме.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је поништио решење о отказу закључујући да је тужени у периоду од три месеца од престанка радног односа тужиоцу, на радним местима која одговарају тужиочевој стручној спреми и његовим радним способностима засновао радни однос са више радника, те да нису постојали услови за отказ јер је радноправни статус тужиоца могао бити решен применом правила о измени уговорених услова рада (члан 171. став 1. тачка 1. Закона о раду).

Супротно, по оцени другостепеног суда, чињеница да је тужени, по отказу уговора о раду тужиоцу, радно ангажовао лица на одређено време због привременог повећања обима посла, није од утицаја на законитост решења јер тужени ни са једним од ангажованих радника није засновао радни однос на неодређено време. Због тога је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. Нашао је да није од утицаја чињеница да је у периоду од 11.06.2015. године до 11.09.2015. године код туженог запослено нових 227 радника на пословима за које се захтевао I степен стручне спреме који поседује тужилац јер нема доказа да су та лица засновала радни однос на неодређено време.

Врховни касациони суд налази да се овако становиште другостепеног суда не може прихватити као правилно.

Према члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањена обима посла. По члану 182. истог закона, ако откаже уговор о раду запосленом послодавац не може на истим пословима да запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа. Ако пре истека рока из става 1. овог члана настане потреба за обављањем истих послова, предност за закључивање уговора о раду има запослени коме је престао радни однос.

У конкретном случају, тужени је донео Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних места, којим је угасио радно место на коме је тужилац радио. У решењу о отказу је наведено да радни статус тужиоца није могао бити решен на други начин, између осталог ни премештајем на друго радно место. Међутим, понашање туженог по отказивању уговора о раду тужиоцу запошљавање других лица на пословима на којима се тражила стручна спрема и радне способности које је поседовао и тужилац, указује на злоупотребу отказивања уговора о раду по основу технолошког вишка од стране послодавца. Наиме, запошљавање других лица са истом стручном спремом коју има и тужилац на другим пословима указује да је тужени своју потребу за радном снагом могао задовољити премештајем тужиоца на друге послове, а не отказом уговора о раду по основу технолошког вишка. Како је терет доказивања постојања оправданих разлога за отказ на послодавцу, који у овом случају није доказао оправданост отказа тужиоцу управо због тога што је у периоду од месец дана запослио друга лица, то је првостепени суд правилно закључио да је овако донето решење незаконито.

На основу члана 416. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је тужилац успео у ревизијском поступку то му припадају трошкови на име састава ревизије у износу од 33.000,00 динара, док му трошкови на име судских такси нису досуђени сходно тачки 10 Напомене Тарифног броја 1 Закона о судским таксама, због чега је, на основу члана 154. став 1. и 165. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић